Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0183

Príležitosti a výzvy, ktoré predstavuje komplexná stratégia v oblasti umelej inteligencie pre obchod EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. mája 2026 o príležitostiach a výzvach, ktoré predstavuje komplexná stratégia v oblasti umelej inteligencie pre obchod EÚ (2025/2112(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii)[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1781 z 13. septembra 2023, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému polovodičov a mení nariadenie (EÚ) 2021/694 (akt o čipoch)[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa

---

1 Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
2 Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
3 Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (akt o kritických surovinách)[4],

– so zreteľom na výsledky ministerského zasadnutia o kritických nerastných surovinách, ktoré sa konalo 4. februára 2026 vo Washingtone DC, a na prebiehajúcu spoluprácu medzi EÚ a USA s cieľom diverzifikovať a posilniť bezpečné a udržateľné dodávateľské reťazce kritických surovín, ktoré sú nevyhnutné pre konkurencieschopnosť, pokročilé technológie a odolnosť EÚ na svetových trhoch,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie[5],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2675 z 22. novembra 2023 o ochrane Únie a jej členských štátov pred hospodárskym nátlakom tretích krajín[6],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím[7] (nariadenie o položkách s dvojakým použitím),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. novembra 2025 s názvom Stratégia pre dátovú úniu – sprístupnenie údajov pre umelú inteligenciu (COM(2025)0835),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. januára 2024 s názvom Zvýšenie európskej hospodárskej bezpečnosti: predstavuje sa päť nových iniciatív (COM(2024)0022 v konečnej verzii),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. decembra 2025 s názvom Posilnenie hospodárskej bezpečnosti EÚ (JOIN(2025)0977),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 5. júna 2025

---

4 Ú. v. EÚ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

5 Ú. v. EÚ L 79I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj.

6 Ú. v. EÚ L, 2023/2675, 7.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj.

7 Ú. v. EÚ L 206, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

s názvom Medzinárodná digitálna stratégia pre Európsku úniu (JOIN(2025)0140),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. apríla 2025 s názvom Akčný plán pre kontinent umelej inteligencie (COM(2025)0165),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. októbra 2025 s názvom Stratégia využívania umelej inteligencie (COM(2025)0723),

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti (Draghiho správa),

– so zreteľom na správu Enrica Lettu z 10. apríla 2024 s názvom Oveľa viac než len trh (Lettova správa),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2025 o bezpečnosti výrobkov a dodržiavaní predpisov v elektronickom obchode a pri dovoze z krajín mimo EÚ[8],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2025 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o digitálnom obchode medzi Európskou úniou a Singapurskou republikou[9],

– so zreteľom na ústrednú úlohu, ktorú zohráva Svetová obchodná organizácia (WTO) pri udržiavaní multilaterálneho obchodného systému založeného na pravidlách, a na jej význam pre zavádzanie vznikajúcich technológií vrátane umelej inteligencie v medzinárodnom obchode,

– so zreteľom na pravidlá WTO, najmä na zásady nediskriminácie a transparentnosti, pokiaľ ide o obmedzenia vývozu,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod (A10-0122/2026),

A. keďže umelá inteligencia je technológia so všeobecným uplatnením, ktorá pretvára obchod EÚ s tovarom, službami a tokmi údajov; keďže umelá inteligencia má potenciál znížiť náklady na informácie a dodržiavanie predpisov, transformovať riadenie dodávateľského reťazca a rozšíriť digitálne poskytované služby; keďže umelá inteligencia a mocenská dynamika súvisiaca s vlastníctvom technológií predstavujú významné výzvy a transformačné príležitosti pre obchodnú konkurencieschopnosť EÚ; keďže obchodná politika EÚ je kľúčová na zabezpečenie holistickej vonkajšej stratégie v

---

8 Ú. v. EÚ C, C/2026/1436, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1436/oj.

9 Ú. v. EÚ C, C/2026/1674, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1674/oj.

oblasti umelej inteligencie, ktorá spája otvorenosť, transparentnosť a bezpečnosť s odolnosťou a dodržiavaním základných práv a podporuje predvídateľné cezhraničné operácie; keďže umelá inteligencia prináša významné príležitosti na zvýšenie efektívnosti a bezpečnosti colných kontrol a dohľadu nad trhom v Európskej únii s cieľom bojovať proti podvodom, falšovaniu a nekalým obchodným praktikám;

B. keďže rýchle šírenie a zavádzanie umelej inteligencie prispieva k štrukturálnym zmenám v organizácii, geografii a riadení medzinárodného obchodu so službami, čo má vplyv na konkurencieschopnosť, zamestnanosť a rozvoj; keďže riešenia umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom ponúkajú významné výhody vrátane zníženia nákladov a zvýšenia ochrany osobných údajov prostredníctvom miestneho zavedenia, pričom prispievajú k zvýšeniu zdravej hospodárskej súťaže v oblasti umelej inteligencie a zníženiu závislosti od poskytovateľov mimo EÚ; keďže tieto zmeny sa vzájomne ovplyvňujú s existujúcimi nedostatkami vo výrobnej kapacite, infraštruktúre a zručnostiach v rámci EÚ aj mimo nej; keďže zachovanie otvoreného, odolného a inkluzívneho udržateľného obchodného modelu si vyžaduje súdržnú a holistickú stratégiu riadenia zmien založených na umelej inteligencii; keďže vonkajšie hospodárske vzťahy EÚ, a to aj s partnermi na globálnom Juhu, by mali podporovať inkluzívne zavádzanie umelej inteligencie a vytváranie spoločných hodnôt a zároveň presadzovať model zameraný na človeka, ktorý je založený na zásade etiky ako štandardu zameranej na podporu ľudskej dôstojnosti;

C. keďže cezhraničné toky údajov a prístup k údajom majú zásadný význam pre vývoj, trénovanie a zavádzanie umelej inteligencie, ale treba ich dôkladne preskúmať, aby sa zabezpečilo, že bude naďalej zaručená vysoká úroveň ochrany údajov, a to najmä v prípade citlivých osobných údajov, ako sú zdravotné údaje; keďže pravidlá digitálneho obchodu čoraz viac formujú konkurencieschopnosť umelej inteligencie, čo zdôrazňuje potrebu ustanovení o regulačnej spolupráci v budúcich obchodných dohodách a modernizácie existujúcich dohôd; keďže rámec EÚ zameraný na človeka, zakotvený vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov a v akte o umelej inteligencii, poskytuje spoľahlivý model dôveryhodnej umelej inteligencie, ktorý sa v prípade medzinárodnej podpory môže stať konkurenčnou výhodou na trhoch, ktoré oceňujú transparentnosť a riadenie rešpektujúce práva; keďže WTO by mohla byť vhodným fórom na mnohostranné diskusie o umelej inteligencii a obchode s cieľom riešiť narušenia hospodárskej súťaže, obchodné prekážky a riziká regulačnej fragmentácie a zabezpečiť pritom predvídateľný a spravodlivý digitálny obchod rešpektujúci práva;

D. keďže využívanie umelej inteligencie je v jednotlivých odvetviach a regiónoch a v závislosti od veľkosti spoločností naďalej nerovnomerné, pričom výhody získavajú subjekty, ktoré disponujú

údajmi, výpočtovou kapacitou a zručnosťami, čo predstavuje riziko prehĺbenia rozdielov v produktivite a vývoze pre malé a stredné podniky (MSP) a spoločnosti, ktoré zavádzajú umelú inteligenciu v neskoršej fáze; keďže obchodná konkurencieschopnosť založená na umelej inteligencii závisí od prístupu k údajom, výpočtovej kapacite, energii, konektivite, kapitálu a zručnostiam a mnohé z týchto faktorov sú ovplyvnené obchodnými a investičnými vzťahmi; keďže EÚ v prvom polroku 2024 prilákala len 6 % globálnych investícií do startupov pôsobiacich v oblasti umelej inteligencie, čím sa vytvára štrukturálna závislosť, ktorá má vplyv na obchodné vzťahy a strategickú autonómiu Európy; keďže spravodlivý prístup k infraštruktúre umelej inteligencie je pre MSP nevyhnutný na zachovanie konkurencieschopnosti, keďže v porovnaní s veľkými korporáciami čelia značným prekážkam vrátane vysokých nákladov na výpočtové zdroje, obmedzeného prístupu k údajom a nedostatku technických talentov;

E. keďže umelá inteligencia je naďalej rýchlo sa vyvíjajúcou technológiou; keďže predčasné alebo nadmerné regulačné zásahy môžu ohroziť inovácie, investície a konkurencieschopnosť; keďže zásadnú úlohu zohráva primeraný prístup založený na riziku a podporujúci inovácie;

F. keďže dodávateľský reťazec umelej inteligencie je vysoko koncentrovaný v malom počte krajín a regiónov, čo vytvára riziko závislostí, pokiaľ ide o prístup ku kritickej výpočtovej kapacite, surovinám a polovodičom; keďže kritická infraštruktúra umelej inteligencie v zahraničnom vlastníctve zvyšuje riziko zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania; keďže zneužívanie algoritmov môže podkopať demokraciu a zvýšiť súčasné geopolitické obchodné napätie; keďže zintenzívňujúca sa celosvetová technologická súťaž, ktorá sa vyznačuje rozdielnymi modelmi riadenia umelej inteligencie, colnou eskaláciou a kontrolami vývozu kritických technológií, zvyšuje riziko, že prístup ku kľúčovým vstupom umelej inteligencie sa bude využívať ako geopolitická páka; keďže niektoré prípady zahraničného zasahovania môžu oslabiť prísne normy EÚ v oblasti transparentnosti, zodpovednosti a ochrany základných práv a v dôsledku toho ohroziť schopnosť Únie presadzovať svoje hodnoty, zabezpečovať rovnaké podmienky pre podniky a chrániť občanov pred rizikami neregulovanej umelej inteligencie a digitálnych technológií; keďže EÚ by mala tieto normy naďalej chrániť; keďže EÚ by mala posilniť strategickú autonómiu diverzifikáciou dodávateľských reťazcov a prehĺbením spolupráce s dôveryhodnými partnermi, ktorí zdieľajú demokratické hodnoty a záväzok k otvorenému obchodu založenému na pravidlách;

G. keďže vývoj a zavádzanie umelej inteligencie závisí od prístupu na svetové trhy a prístupu k technológiám, ktoré sú ovplyvnené rámcami obchodnej politiky; keďže WTO podporuje vývoj a zavádzanie umelej inteligencie tým, že umožňuje otvorenejší,

transparentnejší a predvídateľnejší obchod s tovarom a so službami založenými na umelej inteligencii; keďže existujúce dohody WTO už významne prispievajú k vývoju a zavádzaniu umelej inteligencie vrátane Dohody o informačných technológiách (ITA), ktorou sa znižujú náklady na zavedenie hardvéru pre umelú inteligenciu, Dohody o technických prekážkach obchodu (TBT), ktorou sa podporuje transparentnosť regulácie a medzinárodné normy, Všeobecnej dohody o obchode so službami (GATS), ktorou sa uľahčuje obchod so službami súvisiacimi s umelou inteligenciou, a Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS), ktorou sa podporuje vývoj a šírenie umelej inteligencie;

H. keďže povaha dvojakého použitia a rastúca militarizácia umelej inteligencie vrátane jej nasadenia v súčasných konfliktoch, ako je napríklad ruská útočná vojna proti Ukrajine, urýchľujú posun od spolupráce zameranej na bezpečnosť ku geoekonomickej a bezpečnostnej súťaži založenej na umelej inteligencii; keďže riadenie umelej inteligencie, kontrola vývozu a normy sa čoraz viac využívajú ako nástroje strategického vplyvu a projekcie sily;

I. keďže umelá inteligencia sa môže využívať v zbraňových systémoch a nástrojoch hromadného sledovania; keďže takéto postupy budú vyvolávať hlboké etické obavy a obavy týkajúce sa ľudských práv; keďže generálny tajomník OSN vyzval na celosvetový zákaz smrtiacich autonómnych zbraňových systémov – strojov schopných pripraviť človeka o život bez ľudského dohľadu;

Umelá inteligencia na uľahčenie obchodu a presadzovanie právnych predpisov

1. uznáva, že umelá inteligencia môže urýchliť vývoz z EÚ a dovoz do EÚ, najmä pre MSP, znížením prekážok vstupu na trh a nákladov na dodržiavanie predpisov, čo firmám umožní dostať sa na trhy, ktoré boli predtým mimo ich dosahu, za predpokladu, že MSP majú spravodlivý prístup k infraštruktúre umelej inteligencie; vyzýva Komisiu, aby do portálu Access2Markets a jednotného kontaktného miesta začlenila dôveryhodné poradenské služby umelej inteligencie s cieľom zlepšiť orientáciu v tarifách, pravidlách pôvodu a regulačných požiadavkách; vyzýva Komisiu, aby uprednostnila nástroje umelej inteligencie priaznivé pre MSP a zabezpečila, aby digitálne riešenia na zaistenie dodržiavania predpisov zostali jednoduché, cenovo dostupné a prístupné;

2. konštatuje, že umelá inteligencia môže pomôcť skrátiť oneskorenia a znížiť náklady v dodávateľských reťazcoch EÚ zlepšením plánovania a koordinácie; vyzýva Komisiu, aby z bezpapierového obchodu urobila normu a aby podporovala výmenu spoľahlivých informácií medzi hospodárskymi subjektmi a príslušnými orgánmi; vyzýva na investície do logistiky založenej na umelej inteligencii, ktorá zmierňuje úzke miesta v prístavoch a koridoroch, a na podporu ekologickejšej

logistiky prostredníctvom inteligentnejšieho smerovania a údržby; vyzýva Komisiu, aby podporovala riešenia umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom, ktoré prispievajú k väčšej hospodárskej súťaži a znižujú závislosť od poskytovateľov z krajín mimo EÚ; zdôrazňuje, že digitalizácia a logistika založená na umelej inteligencii by mali viesť k vyššej produktivite, efektívnosti a riadeniu dodávateľského reťazca, nižším obchodným nákladom a menšej administratívnej záťaži;

3. berie na vedomie potenciálnu úlohu umelej inteligencie pri posilňovaní colných kontrol v kontexte nadmernej kapacity trhu a obmedzení ľudských inšpekcií vzhľadom na výzvy, ktoré predstavuje nadmerný prílev tovaru, najmä malých balíkov prichádzajúcich z Číny; vyzýva Komisiu, aby poskytla zdroje a zručnosti orgánom dohľadu nad trhom a colným orgánom, a to aj prostredníctvom posilnenej spolupráce medzi členskými štátmi v Colnom dátovom centre EÚ, s cieľom zabezpečiť, aby využívanie umelej inteligencie posilnilo kapacity na presadzovanie práva a výmenu údajov medzi orgánmi; vyzýva Komisiu, aby preskúmala potenciál umelej inteligencie na presadzovanie súladu dovážaného tovaru s právom EÚ, zlepšenie vysledovateľnosti v reálnom čase a colnej kontroly dovážaných výrobkov a dohľadu nad trhom, zavedenie bezpečných a špecializovaných nástrojov umelej inteligencie na systematickú analýzu údajov týkajúcich sa malých balíkov alebo zabezpečenie vysledovateľnosti výrobkov v celom dodávateľskom reťazci s cieľom bojovať proti falšovanému tovaru, colným podvodom, nekalým obchodným praktikám a obchádzaniu sankcií uložených EÚ; zdôrazňuje, že takéto systémy umelej inteligencie by predstavovali kritickú infraštruktúru, a preto by mali zostať nezávislé a suverénne; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto nástroje budú v prísnom súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ;

4. konštatuje, že umelá inteligencia môže byť pre spoločnosti, colné orgány a orgány dohľadu nad trhom užitočným nástrojom na presadzovanie ochrany ľudských práv vďaka tomu, že uľahčí účinné vykonávanie a dodržiavanie predpisov EÚ, ako je smernica o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti[10], nariadenie o

---

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859 (Ú. v. EÚ L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

odlesňovaní[11] alebo nariadenie EÚ o nútenej práci[12], a na presadzovanie ochrany spotrebiteľa vďaka tomu, že uľahčí účinné vykonávanie a dodržiavanie pravidiel EÚ, napríklad pokiaľ ide o registráciu, hodnotenie, autorizáciu a obmedzovanie chemikálií (REACH), označenie CE a nariadenie o všeobecnej bezpečnosti výrobkov[13];

Umelá inteligencia a štrukturálne zmeny v obchode s tovarom a so službami, ako aj v obchode a udržateľnom rozvoji

5. uznáva, že konkurencieschopnosť Európy v oblasti obchodu s tovarom bude čoraz viac závisieť od produktivity založenej na umelej inteligencii a zvýšenia kvality v strategických priemyselných hodnotových reťazcoch vrátane výrobných, automobilových, farmaceutických a energetických technológií; vyzýva Komisiu, aby tieto záujmy systematicky zohľadňovala v obchodných rokovaniach tým, že zabezpečí účinný prístup na trh, prísne pravidlá týkajúce sa necolných prekážok a vynútiteľné ustanovenia, ktoré zachovajú rovnaké podmienky tým, že zabránia nekalej hospodárskej súťaži a narušeniam súvisiacim s technológiami, pričom sa zároveň uzná právo EÚ na reguláciu;

6. uznáva, že umelá inteligencia mení podobu obchodu s digitálne poskytovanými službami tým, že robí z odborných znalostí komoditu, čo si vyžaduje dodatočné úsilie na zachovanie historickej komparatívnej výhody Európy v oblasti vysokohodnotných odborných, technických a obchodných služieb; zdôrazňuje, že reakcia na intenzívnejšiu globálnu hospodársku súťaž v obchode so službami si vyžaduje mobilizáciu investícií a zlepšenie prístupu k financiám, ako sa uvádza v správach Draghiho a Lettu; naliehavo vyzýva

---

11 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj).

12 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/3015 z 27. novembra 2024 o zákaze výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce na trhu Únie a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

13 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/988 z 10. mája 2023 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES a smernica Rady 87/357/EHS (Ú. v. EÚ L 135, 23.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

Komisiu, aby zmobilizovala obchodné a investičné partnerstvá s cieľom prilákať kapitál a talenty a rozšíriť európske spoločnosti;

7. uznáva potenciál umelej inteligencie meniť podobu práce a trhov práce na celom svete; varuje pred rizikami vysídľovania v dôsledku automatizácie, obchodu so službami založenými na umelej inteligencii a prehlbovania nedostatku zručností pracovnej sily v EÚ; zdôrazňuje preto potrebu prijať stratégie, na základe ktorých by bolo možné tieto zmeny predvídať a zodpovedajúcim spôsobom im prispôsobiť pracovnú silu; konštatuje, že vývoj a zavádzanie modelov a systémov umelej inteligencie má negatívne environmentálne dôsledky vrátane zvýšeného dopytu po elektrine a vyššej spotreby vody; vyzýva Komisiu, aby v rámci posúdení vplyvu dohôd o voľnom obchode preskúmala, ktoré odvetvia budú pravdepodobne ovplyvnené umelou inteligenciou, a aby posúdila vplyv používania umelej inteligencie na práva pracovníkov a životné prostredie;

8. varuje, že digitálna priepasť predstavuje riziko vylúčenia partnerov na globálnom Juhu z príležitostí na rast založených na umelej inteligencii, čím by sa zvýšila závislosť od dovážaných modelov; zdôrazňuje, že spolupráca podporujúca využívanie nástrojov umelej inteligencie v rozvojových krajinách by mala posilniť multilaterálny obchodný systém a mala by sa podporovať v rámci WTO; vyzýva Komisiu, aby využila ustanovenia o digitálnom začlenení v kapitolách o obchode a udržateľnom rozvoji a v dohodách o digitálnom obchode na podporu zavádzania umelej inteligencie a zvyšovania produktivity, ako aj na podporu inkluzívnej a dôveryhodnej umelej inteligencie prostredníctvom osobitných programov medzinárodnej spolupráce a iniciatív budovania kapacít v rámci existujúcich vonkajších nástrojov EÚ vrátane programov odbornej prípravy a prístupu k digitálnej infraštruktúre a infraštruktúre umelej inteligencie; vyzýva Komisiu, aby zamerala budovanie kapacít v rámci stratégie Global Gateway na etické ekosystémy umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom a miestne spôsobilosti, vďaka čomu sa podporia odolné a vzájomne prospešné obchodné a investičné vzťahy;

9. konštatuje, že riešenia v oblasti umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom vďaka tomu, že umožňujú transparentné opätovné použitie a nezávislé testovanie, ponúkajú významné výhody vrátane zníženia nákladov a zvýšenia ochrany údajov prostredníctvom miestneho zavedenia, čo prispieva k zvýšeniu zdravej hospodárskej súťaže v oblasti umelej inteligencie a zníženiu závislosti od poskytovateľov z krajín mimo EÚ a zároveň podporuje kontrolovateľné, miestne prispôsobené riešenia v oblasti umelej inteligencie vyvinuté spoločne s partnermi na globálnom Juhu; zdôrazňuje, že začlenenie takejto spolupráce do obchodnej politiky EÚ a digitálnych partnerstiev môže diverzifikovať partnerstvá, znížiť závislosť od niekoľkých proprietárnych ekosystémov a posilniť dlhodobé geopolitické väzby; vyzýva Komisiu, aby podnecovala riešenia umelej inteligencie s otvoreným zdrojovým kódom, ktoré

prispievajú k znižovaniu závislosti od poskytovateľov z krajín mimo EÚ; zdôrazňuje, že spolupráca v oblasti otvoreného zdrojového kódu by mala zahŕňať projekty súvisiace s umelou inteligenciou pre verejné blaho, ako je boj proti zmene klímy, podpora prechodu na čistú energiu a zlepšenie zdravotnej starostlivosti a potravinovej bezpečnosti;

Riadenie digitálneho obchodu, regulačná spolupráca a multilaterálne pravidlá

10. zdôrazňuje strategickú úlohu digitálnych partnerstiev a rád pre obchod a technológie s podobne zmýšľajúcimi partnermi, ktorí zdieľajú demokratické hodnoty, prísne normy v oblasti riadenia a záväzok k otvorenému obchodu založenému na pravidlách, pri plánovaní prístupu EÚ k umelej inteligencii, ktorý sa riadi hodnotami, je zameraný na človeka a založený na riziku; vyzýva na väčšie zapojenie Parlamentu do rád pre obchod a technológie; vyzýva Komisiu, aby vykonávala medzinárodnú digitálnu stratégiu prostredníctvom koordinovaných pozícií v rámci skupín G7 a G20, Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Organizácie Spojených národov a prostredníctvom štruktúrovanej spolupráce medzi regulačnými orgánmi s cieľom stimulovať globálne zbližovanie v oblasti prísnych noriem bezpečnosti umelej inteligencie a ochrany základných práv;

11. zdôrazňuje, že najmä na multilaterálnych fórach je potrebné obraňovať a podporovať model umelej inteligencie EÚ zameraný na človeka ako medzinárodnú normu a akt o umelej inteligencii ako referenčnú hodnotu, ktorá môže pomôcť zosúladiť normy v oblasti transparentnosti a bezpečnosti a zároveň zaistiť, aby bol obchod naďalej otvorený a predvídateľný; vyzýva Komisiu, aby posilnila spoluprácu v oblasti noriem pre umelú inteligenciu, technologických inovácií a bezpečných dodávateľských reťazcov s dôveryhodnými partnermi a podobne zmýšľajúcimi krajinami, a to aj prostredníctvom bilaterálnych partnerstiev a multilaterálnych fór, pričom by uprednostnila partnerov, ktorí presadzujú demokratické hodnoty a medzinárodný poriadok založený na pravidlách; konštatuje, že pokročilé systémy umelej inteligencie prinášajú cezhraničné výzvy, a žiada Komisiu, aby sa usilovala o dosiahnutie globálnej minimálnej úrovne ochrany pred najzávažnejšími rizikami ako základu pre interoperabilné a dôveryhodné riadenie, a to najmä prostredníctvom medzinárodných iniciatív, ako je Globálne partnerstvo pre umelú inteligenciu, zásady OECD týkajúce sa umelej inteligencie a etický rámec UNESCO v oblasti umelej inteligencie;

12. zdôrazňuje, že nad rámec globálnej minimálnej úrovne ochrany je potrebná koalícia podobne zmýšľajúcich partnerov, ktorí zdieľajú prístup EÚ zameraný na človeka, aby bolo možné rýchlejšie napredovať pri zavádzaní prísnych noriem týkajúcich sa bezpečnosti, transparentnosti, zodpovednosti a základných práv v oblasti umelej

inteligencie, najmä prostredníctvom štruktúrovaného regulačného dialógu s cieľom riešiť spory, vymieňať si najlepšie postupy a prispôsobiť záväzky technologickému vývoju; ďalej vyzýva Komisiu, aby spojila zbližovanie v oblasti regulácie, pokiaľ ide o prísne normy týkajúce sa bezpečnosti a základných práv, s konkrétnym budovaním kapacít vrátane spoločných investícií do bezpečných a cenovo dostupných výpočtových a testovacích kapacít a partnerstiev v oblasti talentov a zručností s cieľom znížiť strategickú závislosť a vytvoriť dôveryhodné modely vykonávania, ku ktorým sa môžu partnerské krajiny pripojiť, čím sa posilní dôveryhodná umelá inteligencia ako základ otvoreného a odolného digitálneho obchodu;

13. zdôrazňuje, že pre obchod založený na umelej inteligencii sú nevyhnutné zákonné a bezpečné toky údajov; pripomína, že je potrebné, aby boli dohody EÚ o digitálnom obchode v súlade s horizontálnymi ustanoveniami Komisie o cezhraničných tokoch údajov a ochrane osobných údajov a súkromia uvedenými v hlave o digitálnom obchode v rámci obchodných dohôd EÚ, ktoré Únii umožňujú zahrnúť do obchodných dohôd opatrenia uľahčujúce cezhraničné toky údajov a zároveň zachovať základné práva jednotlivcov na ochranu údajov a súkromie, pričom zdôrazňuje, že by mali zahŕňať osobitné ustanovenia o regulačnej spolupráci v oblasti umelej inteligencie, ktoré uľahčia vzájomné pochopenie regulačných prístupov, a vyzýva Komisiu, aby takéto ustanovenia zahrnula do všetkých budúcich kapitol a dohôd o digitálnom obchode; opätovne potvrdzuje, že minimálnymi požiadavkami na prenos osobných údajov v EÚ sú záruky, ktoré spĺňajú normy uvedené vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov alebo rovnocenné normy; žiada, aby dohody o digitálnom obchode chránili regulačnú autonómiu a zachovali technický prístup, ktorý regulačné orgány potrebujú na presadzovanie aktu o umelej inteligencii a zabezpečenie transparentnosti, kontrolovateľnosti, spravodlivosti, bezpečnosti a zodpovednosti systémov umelej inteligencie, a zároveň zabezpečili, aby občianska spoločnosť a nezávislí výskumní pracovníci mali prístup k zdrojovému kódu a algoritmom systémov;

14. pripomína záväzok EÚ k multilaterálnemu obchodnému systému založenému na pravidlách; zdôrazňuje, že WTO by mala významne prispievať k rozvoju spoľahlivého, bezpečného, inkluzívneho a dôveryhodného rámca riadenia umelej inteligencie v oblasti obchodu, a to aj zriadením špecializovanej pracovnej skupiny WTO pre umelú inteligenciu, ktorá by uľahčovala dialóg, výmenu poznatkov a spoluprácu medzi členmi, pokiaľ ide o právne predpisy a politiky týkajúce sa umelej inteligencie; zdôrazňuje, že na umožnenie obchodu založeného na umelej inteligencii sú nevyhnutné vyvážené pravidlá týkajúce sa elektronického obchodu; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že akýkoľvek text WTO o elektronickom obchode zabezpečí politický priestor pre demokratické riadenie umelej inteligencie vrátane vynútiteľných záruk pre pracovníkov a spotrebiteľov; vyzýva Komisiu, aby v rámci WTO presadzovala

diskusie o umelej inteligencii a obchode a podporovala globálnu spoluprácu, ktorá uľahčuje dôveryhodné toky údajov a digitálny obchod, ako aj prístup k službám a nástrojom založeným na umelej inteligencii, najmä v rozvojových krajinách;

15. varuje, že rozdielne režimy dodržiavania predpisov v oblasti umelej inteligencie môžu viesť k fragmentácii trhov a zvýšeniu obchodných nákladov; zdôrazňuje úlohu medzinárodnej spolupráce pri predchádzaní regulačnej fragmentácii; vyzýva Komisiu, aby využívala medzinárodné normy a pravidlá WTO týkajúce sa technických prekážok obchodu a transparentnosti ako nástroje na zabránenie tomu, aby sa regulačné rozdiely stali neodôvodnenou prekážkou obchodu, a aby zároveň zachovávala a využívala rámec riadenia umelej inteligencie EÚ na uľahčovanie dôveryhodného digitálneho obchodu a podporu globálnych rovnakých podmienok pre dôveryhodnú umelú inteligenciu;

Hospodárska bezpečnosť a strategické závislosti v hodnotovom reťazci umelej inteligencie

16. zdôrazňuje, že bezpečný prístup k pokročilým polovodičom a cenovo dostupnej výpočtovej kapacite má zásadný význam pre technologickú suverenitu a konkurencieschopnosť EÚ; konštatuje, že hrozí, že akt o čipoch a program tovární umelej inteligencie nesplnia svoje ciele z dôvodu roztrieštěného vykonávania a obmedzeného rozsahu; vyzýva Komisiu, aby urýchlila ich vykonávanie, pokračovala vo svojej diplomacii v oblasti surovín a využívala obchodné dohody a rámcové a partnerské dohody s dôveryhodnými partnermi na diverzifikáciu dodávateľských reťazcov a zníženie strategických závislostí; v tejto súvislosti uznáva rozhodujúcu úlohu ekosystémov výroby pokročilých čipov v hospodárstvach podobne zmýšľajúcich partnerov pri podpore globálnej výpočtovej kapacity v oblasti umelej inteligencie a podporuje prehlbovanie spolupráce s takýmito partnermi v oblasti odolnosti dodávateľského reťazca polovodičov; okrem toho zdôrazňuje naliehavú potrebu posilniť európsku výrobu pokročilých polovodičov, a to najmä podporou európskych iniciatív, ako je navrhovaná revízia aktu o čipoch (akt o čipoch 2.0); vyzýva Komisiu, aby vypracovala jasnejšiu stratégiu, ako by sa EÚ mohla rozvíjať ako kľúčový hráč v ekosystéme umelej inteligencie, a aby do obchodných dohôd zahrnula prísne ustanovenia s cieľom zabezpečiť spravodlivý prístup ku kritickým technológiám a surovinám;

17. považuje strategické partnerstvá v oblasti odolnosti dodávateľského reťazca kritických nerastných surovín za potenciálne významné nástroje na ďalšiu koordináciu so spojencami, pokiaľ ide o prístup ku vstupom kritickým pre umelú inteligenciu vrátane prvkov vzácnych zemín a pokročilých polovodičových materiálov; trvá na tom, že angažovanosť EÚ musí byť podmienená súladom s referenčnými hodnotami aktu o kritických surovinách a cieľmi otvorenej strategickej autonómie EÚ, pričom by malo dôjsť skôr k zmenšeniu

zraniteľnosti než k presunu závislosti; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že všetky viacstranné obchodné nástroje, ktoré vzniknú na základe takýchto partnerstiev, a to vrátane minimálnych cien alebo mechanizmov odberu, budú v súlade so záväzkami WTO a budú slúžiť záujmom EÚ; vyzýva na posilnenie dialógu a spolupráce medzi dôveryhodnými partnermi s cieľom zabezpečiť medzinárodné obchodné toky a posilniť integritu a odolnosť priemyselných ekosystémov súvisiacich s umelou inteligenciou;

18. varuje, že koncentrácia cloudovej infraštruktúry v krajinách mimo EÚ vystavuje EÚ zraniteľnosti vyplývajúcej z vonkajších jurisdikcií; vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom navrhovaného aktu o rozvoji cloudových služieb a umelej inteligencie a aktu na urýchlenie rozvoja priemyslu (COM(2026)0100) vytvorila odstupňované rámce suverenity, v ktorých sa prostredníctvom verejného obstarávania uprednostnia poskytovatelia kritických služieb so sídlom v EÚ, a aby zároveň zabezpečila otvorenú strategickú autonómiu zachovaním nediskriminačného prístupu pre podobne zmýšľajúcich poskytovateľov, ktorí spĺňajú požiadavky EÚ na certifikáciu a interoperabilitu;

19. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že jej doktrína hospodárskej bezpečnosti bude koordinovať preverovanie priamych zahraničných investícií, pričom osobitná pozornosť sa bude venovať strategickým digitálnym sektorom, ako sú platformy umelej inteligencie, cloudové služby a dátové centrá, kontrolám vývozu, nástroju proti nátlaku a ochrane obchodu v podobe uceleného systému, ktorý bráni účelovému zneužívaniu závislosti od umelej inteligencie ako zbrane; varuje, že obmedzenia vývozu kritických surovín a rastúca geopolitická nestabilita si vyžadujú posilnenú koordináciu a presadzovanie s cieľom chrániť európsky ekosystém umelej inteligencie; vyzýva Komisiu, aby navrhla cielenú revíziu nariadenia o položkách s dvojakým použitím s cieľom komplexnejšie riešiť pokročilú umelú inteligenciu vzhľadom na jej potenciálne využitie tretími krajinami v bezpečnostných, sledovacích alebo obranných aplikáciách;

20. vyjadruje znepokojenie nad opakovanými obmedzeniami vývozu prvkov vzácnych zemín zo strany Číny, ktoré výrazne narúšajú dodávateľské reťazce dôležité pre spoločnosti vyrábajúce polovodiče, ako aj širší hodnotový reťazec umelej inteligencie; domnieva sa, že opatrenia Číny sú neodôvodnené, a vyzýva Komisiu, aby situáciu pozorne monitorovala a primerane na ňu reagovala s cieľom zabezpečiť, aby to nemalo vplyv na svetové hospodárstvo a odolnosť medzinárodného obchodu;

21. zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ urýchlila vykonávanie aktu o kritických surovinách a diverzifikovala dodávateľské reťazce s cieľom posilniť hospodársku odolnosť; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné zabezpečiť investície do strategických projektov

schválených podľa aktu o kritických surovinách a do ďalších projektov na podporu ťažby, rafinácie, spracovania a recyklácie, ktoré prispejú k znižovaniu rizík spojených s Čínou;

°

° °

22. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.